

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з наукової
роботи Західноукраїнського
національного університету
Микола ДИВАК
2026 р.

ВИСНОВОК

**про наукову новизну, теоретичне та практичне значення
результатів дисертації Масної Ольга Андріївни**

на тему

**«Механізм переходу до «зеленої» економіки як інструмент забезпечення
сталого розвитку України в процесі своєї інтеграції»,
поданої на здобуття ступеня доктора філософії
у галузі знань 29 – Міжнародні відносини
за спеціальністю 292 – Міжнародні економічні відносини**

Витяг

із протоколу засідання фахового семінару
кафедри міжнародних економічних відносин
від 05 червня 2026 р., протокол № 3

ПРИСУТНІ: завідувач кафедри міжнародних економічних відносин, д. е. н., професор Зварич Р. Є. (гарант ОНП, науковий керівник); професор кафедри міжнародних економічних відносин, д. е. н., професор Сохацька О. М.; професор кафедри обліку та оподаткування, д. е. н., доцент Біла Ю. А.; заступник директора навчально-наукового інституту міжнародних відносин ім. Б. Д. Гаврилишина, к. е. н., доцент Живко М. А.; доцент кафедри міжнародних економічних відносин, к. е. н., доцент Бучинська Т. В.; доцент кафедри міжнародних економічних відносин, к. е. н., доцент Баглей Р. Р.; доцент кафедри міжнародних економічних відносин, к. філол. н., доцент Батрин Н. В.; доцент кафедри міжнародних економічних відносин, к. філол. н., доцент Вергун Л. І.; доцент кафедри міжнародних економічних відносин, к. е. н., доцент Войтенко О. М.; доцент кафедри міжнародних економічних відносин, к. е. н., доцент Болквандзе Н. І.; доцент кафедри міжнародних економічних відносин, доцент Братко О. С.; доцент кафедри міжнародних економічних відносин, к. е. н., доцент Гомотюк В. О.; доцент кафедри міжнародних економічних відносин, к. е. н., доцент Дем'янюк О. Б.; доцент кафедри міжнародних економічних відносин, к. е. н., доцент Длугопольська Т. І.; доцент кафедри міжнародних економічних відносин, PhD, доцент Луців Р. С.; доцент кафедри міжнародних економічних відносин, PhD, доцент Сохацький О. Ю.; викладач кафедри міжнародних економічних відносин Мазур Н. С.; здобувачка Масна О. А.

Із присутніх 3 докторів економічних наук, 3 – фахівці за профілем поданої на розгляд дисертації.

Голова фахового семінару – доцент кафедри міжнародних економічних відносин, к. е. н., доцент Бучинська Тетяна Володимирівна.

Науковий керівник: завідувач кафедри міжнародних економічних відносин, доктор економічних наук, професор Зварич Роман Євгенович.

Рецензенти: професор кафедри обліку та оподаткування, д. е. н., доцент Біла Юлія Анатоліївна; заступник директора навчально-наукового інституту міжнародних відносин ім. Б. Д. Гаврилишина, к. е. н., доцент Живко Максим Андрійович.

ПОРЯДОК ДЕННИЙ:

Обговорення дисертаційної роботи здобувачки
Масної Ольги Андріївни
на тему

«Механізм переходу до «зеленої» економіки як інструмент забезпечення сталого розвитку України в процесі євроінтеграції»,
подану на здобуття ступеня доктора філософії
у галузі знань 29 - Міжнародні відносини за спеціальністю 292 - Міжнародні економічні відносини щодо її рекомендації до захисту

СЛУХАЛИ:

Доповідь здобувачки кафедри міжнародних економічних відносин Масної Ольги Андріївни про результати проведеного дослідження. Здобувачка обґрунтувала актуальність теми дисертаційної роботи, визначила її мету та завдання, ознайомила присутніх зі структурою та основними положеннями дисертації, представила результати теоретичного та емпіричного аналізу, розкрила наукову новизну, теоретичне та практичне значення одержаних результатів.

Доповідачці за змістом дисертації було поставлено 8 запитань, на які отримано вичерпні та ґрунтовні відповіді, зокрема:

1. Чим ваш механізм відрізняється від існуючих моделей «зеленої» трансформації?? (к.е.н., доцент Дем'янюк О. Б.)
2. У чому проявляється економічна ефективність вашого механізму? (д.е.н., доцент Біла Ю. А.)
3. У чому полягає сутність міжнародно-економічних інструментів реалізації «зеленої» економіки? (д.е.н., доцент Біла Ю. А.)
4. Які ризики можуть виникнути при переході до «зеленої» економіки? (к.е.н., доцент Болквадзе Н. І.)
5. Чому ви обрали саме країни ЄС для порівняльного аналізу? (к.е.н., доцент Длугопольська Т. І.)
6. Чому «зелена» економіка вважається стратегічним напрямом розвитку сучасних держав? (к.е.н., доцент Гомотюк В. О.)
7. Як перехід до «зеленої» економіки вплине на великий бізнес? (к.е.н., доцент Бучинська Т. В.)

8. Чи можливо реалізувати «зелену» трансформацію в умовах війни та післявоєнного відновлення? (к.е.н., доцент Дем'янюк О. Б.)

Рецензентка, професорка кафедри обліку та оподаткування, докторка економічних наук, доцентка Біла Юлія Анатоліївна відзначила, що дисертаційна робота Масної Ольги Андріївни присвячена актуальній науково-практичній проблемі формування механізму переходу України до «зеленої» економіки в умовах реалізації стратегічних цілей сталого розвитку та євроінтеграційного курсу держави.

Актуальність обраної тематики не викликає сумнівів, оскільки сучасні виклики, пов'язані зі зміною клімату, необхідністю післявоєнного відновлення України, виконанням зобов'язань у межах Європейського зеленого курсу та інтеграцією до Європейського Союзу, потребують розроблення ефективних інструментів екологічної трансформації національної економіки. У цьому контексті дослідження механізму переходу до «зеленої» економіки має важливе теоретичне та прикладне значення.

Структура дисертації є логічною та послідовною. У роботі розкрито теоретико-методичні засади формування «зеленої» економіки, проведено аналіз сучасного стану та факторів зеленої трансформації України і країн ЄС, а також запропоновано авторський механізм переходу до «зеленої» економіки з урахуванням умов післявоєнної відбудови та євроінтеграційних процесів.

До позитивних сторін дисертаційної роботи слід віднести:

- комплексний підхід до дослідження процесів зеленої трансформації економіки України;
- поєднання теоретичних положень сталого розвитку, концепції «зеленої» економіки та сучасних євроінтеграційних викликів;
- використання широкої інформаційної бази, що включає міжнародні індекси, статистичні дані міжнародних організацій та національних інституцій;
- застосування сучасних методів економічного аналізу, зокрема факторного та кластерного аналізу, що підвищує обґрунтованість отриманих результатів;
- практичну спрямованість дослідження, яка проявляється у розробленні авторського механізму переходу до «зеленої» економіки та рекомендацій щодо адаптації європейських практик до українських реалій.

Разом із тим дисертаційна робота містить окремі дискусійні положення та зауваження:

1. У роботі доцільно забезпечити більш чіткий взаємозв'язок між сформульованими завданнями дослідження, положеннями наукової новизни та загальними висновками. Кількість і зміст зазначених елементів мають бути логічно узгодженими між собою, що сприятиме підвищенню цілісності дослідження.

2. Загальні висновки потребують структуризації шляхом їх нумерації та викладення у формі узагальнених результатів дослідження. Бажано уникати формулювань на кшталт «доведено», «зроблено», «встановлено», натомість акцентуючи увагу на отриманих наукових положеннях та їх змісті.

3. Формулювання наукової новизни потребують уточнення відповідно до вимог академічної традиції. Зокрема, доцільно залишити один результат у категорії «уперше», а інші результати коректно віднести до категорій «удосконалено» та «набули подальшого розвитку».

4. Авторський механізм переходу до «зеленої» економіки доцільно представити не лише у текстовій формі, а й у вигляді окремого рисунка або структурно-логічної схеми, що дозволить більш наочно відобразити взаємозв'язок його складових елементів.

5. Робота потребує незначного доопрацювання окремих аспектів технічного та редакційного характеру з метою підвищення якості представлення результатів дослідження та забезпечення повної відповідності встановленим вимогам до оформлення дисертаційних робіт.

Висловлені зауваження не знижують загальної позитивної оцінки дисертаційної роботи та мають переважно рекомендаційний характер.

Загалом дисертаційна робота Масної Ольги Андріївни на тему «Механізм переходу до «зеленої» економіки як інструмент забезпечення сталого розвитку України в процесі євроінтеграції» є самостійним, завершеним науковим дослідженням, виконаним на належному теоретичному та методичному рівні. Робота відповідає вимогам, встановленим для дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії, а її авторка заслуговує на присудження ступеня доктора філософії за спеціальністю 292 «Міжнародні економічні відносини».

Рецензент, заступник директора навчально-наукового інституту міжнародних відносин ім. Б. Д. Гаврилишина, к. е. н., доцент Живко Максим Андрійович зазначив, що представлена до розгляду дисертаційна робота присвячена одній із найбільш складних, багаторівневих і водночас стратегічно значущих проблем сучасних міжнародних економічних відносин – формуванню механізму переходу до «зеленої» економіки як інструменту забезпечення сталого розвитку України в умовах європейської інтеграції, глобальної кліматичної трансформації та структурної перебудови світового господарства. Уже на рівні постановки проблеми автор демонструє розуміння того, що сучасна «зелена» трансформація не може трактуватися виключно як екологічна політика чи галузевий напрям державного регулювання. У роботі переконливо показано, що перехід до «зеленої» економіки поступово перетворюється на фундаментальний механізм зміни міжнародної конкурентоспроможності держав, трансформації глобальних ринків, перегляду інвестиційних потоків та формування нової архітектури міжнародних економічних відносин.

Безперечною сильною стороною дисертаційного дослідження є його актуальність, яка не має декларативного характеру, а органічно інтегрована у сучасний гео економічний та геополітичний контекст. Автор не обмежується загальним констатуванням необхідності переходу до екологічно орієнтованої моделі розвитку, а демонструє розуміння «зеленої» економіки як складного багаторівневого процесу структурної модернізації економічної системи України. Особливо цінним є те, що механізм переходу розглядається не ізольовано від міжнародного середовища, а через призму європейської інтеграції, міжнародних

регуляторних змін, енергетичної трансформації, декарбонізації виробництва та зміни умов доступу до міжнародних ринків.

Важливо відзначити, що автору вдалося достатньо глибоко інтегрувати у дослідження сучасні політико-економічні механізми Європейського Союзу, серед яких особливе місце займають European Green Deal, Fit for 55, REPowerEU, Carbon Border Adjustment Mechanism (CBAM), система торгівлі квотами на викиди EU ETS, таксономія сталого фінансування ЄС та інструменти екологічної конвергенції. Позитивним аспектом є те, що зазначені інструменти розглядаються не як автономні політичні ініціативи, а як елементи єдиної системи трансформації економічної моделі розвитку держав. Такий підхід дозволяє сформувати цілісне бачення інституційної архітектури переходу до «зеленої» економіки та демонструє здатність автора мислити категоріями комплексного міжнародно-економічного регулювання.

Окремої уваги заслуговує методологічна складова дисертації. Поєднання теоретичного аналізу із використанням факторного підходу, кластеризації, елементів сценарного моделювання, структурного аналізу, порівняльного міжнародного аналізу та інструментів стратегічного оцінювання дозволило сформувати багаторівневу дослідницьку конструкцію. Автор прагне розглядати перехід до «зеленої» економіки не як лінійний процес екологізації окремих секторів, а як системну трансформацію взаємопов'язаних економічних, інституційних, енергетичних, соціальних і зовнішньоекономічних компонентів.

Суттєвою перевагою роботи є її емпіричне наповнення та орієнтація на міжнародні статистичні джерела. Використання даних міжнародних організацій, європейських інституцій та національної статистики дозволило сформувати достатньо репрезентативну аналітичну базу дослідження. Особливу цінність становить проведене автором зіставлення динаміки екологічної трансформації України та країн Європейського Союзу, що дозволяє оцінити рівень конвергенції та визначити структурні розриви між національною моделлю розвитку та європейськими стандартами.

Не менш важливою перевагою роботи є її практична спрямованість. Запропонований механізм переходу до «зеленої» економіки не обмежується декларативними положеннями, а включає конкретні напрями модернізації економічної політики, інституційних змін, інструментів фінансування, стимулювання інноваційної активності, розвитку відновлюваної енергетики та адаптації українського економічного середовища до вимог Європейського Союзу. У цьому аспекті дисертаційна робота має потенціал використання не лише в академічному середовищі, але й у практиці державного управління та формування стратегічних документів післявоєнного відновлення України.

Разом із тим, незважаючи на значні переваги та беззаперечну актуальність роботи, окремі положення дисертації мають дискусійний характер і можуть бути посилені у процесі подальшого розвитку дослідження. Насамперед варто зазначити, що в окремих частинах роботи спостерігається певне домінування описового підходу над аналітичним осмисленням процесів трансформації. Автор достатньо детально характеризує міжнародні екологічні ініціативи та

інструменти ЄС, однак місцями бракує їх більш глибокої інтерпретації через категорії міжнародних економічних відносин та сучасних економічних теорій.

Зокрема, доцільно було б сильніше пов'язати механізм переходу до «зеленої» економіки із такими фундаментальними категоріями спеціальності 292, як міжнародна конкурентоспроможність, глобальні ланцюги створення вартості, міжнародна спеціалізація, економічна залежність, структурна перебудова експорту та нові форми гео економічної конкуренції. Це дозволило б поглибити міжнародно-економічний характер роботи.

Окремим напрямом для посилення дослідження може стати економіко-математичний інструментарій. Незважаючи на використання статистичних методів аналізу, дисертація могла б отримати додатковий рівень доказовості через застосування економетричних моделей, які дозволили б оцінити причинно-наслідкові залежності між екологічною трансформацією, економічною динамікою, інвестиційною активністю та показниками сталого розвитку.

Певної конкретизації також потребує блок наукової новизни. Незважаючи на достатньо широкий спектр отриманих результатів, окремі положення могли б бути представлені більш чітко через кількісне підтвердження ефектів запропонованого механізму або через зіставлення із вже існуючими концептуальними моделями переходу до «зеленої» економіки.

Крім того, доцільним видається посилення глобального порівняльного виміру дослідження. Хоча основна увага справедливо приділена Європейському Союзу, включення досвіду інших центрів економічної трансформації – насамперед США, Китаю, Південної Кореї та країн Північної Європи – дозволило б ширше розкрити міжнародний контекст формування сучасних моделей «зеленої» економіки та оцінити конкурентний вимір глобальної екологічної перебудови.

Водночас зазначені зауваження не мають критичного характеру та не впливають на загальну позитивну оцінку проведеного дослідження. Вони радше окреслюють потенційні напрями подальшого розвитку наукових результатів і свідчать про значний потенціал дисертації для подальшого поглиблення.

Узагальнюючи результати проведеного аналізу, слід зазначити, що дисертаційна робота є завершеним, цілісним, логічно структурованим та методологічно обґрунтованим науковим дослідженням, у якому органічно поєднано теоретичний аналіз, міжнародно-порівняльні дослідження, емпіричні оцінки та практичні рекомендації. Автор демонструє високий рівень володіння сучасним економічним інструментарієм, глибоке розуміння міжнародних трансформаційних процесів та здатність формувати прикладні рішення для забезпечення сталого розвитку України в умовах європейської інтеграції.

З огляду на викладене, вважаю, що дисертаційна робота на тему «Механізм переходу до “зеленої” економіки як інструмент забезпечення сталого розвитку України в процесі євроінтеграції» відповідає вимогам, встановленим для дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії, а її автор заслуговує на присудження ступеня доктора філософії за спеціальністю 292 «Міжнародні економічні відносини».

Науковий керівник, завідувач кафедри міжнародних економічних відносин, д. е. н., професор Зварич Роман Євгенович зазначив, що представлена дисертаційна робота присвячена надзвичайно актуальній проблематиці формування механізму переходу України до «зеленої» економіки в умовах євроінтеграційної трансформації, глобальних кліматичних викликів та післявоєнного відновлення національної економіки. Актуальність дослідження суттєво посилюється необхідністю адаптації України до екологічних і кліматичних стандартів Європейського Союзу, реалізації положень Європейського зеленого курсу, забезпечення декарбонізації економіки та підвищення міжнародної конкурентоспроможності держави в умовах трансформації сучасної системи міжнародних економічних відносин.

Особливого значення у роботі набуває комплексне дослідження теоретико-методологічних засад «зеленої» економіки та їх адаптації до сучасних умов розвитку України. У дисертації ґрунтовно проаналізовано еволюцію концепцій сталого розвитку та «зеленої» економіки у міжнародній економічній думці, визначено роль міжнародно-економічних інструментів екологічної трансформації, а також обґрунтовано сутність механізму переходу до «зеленої» економіки як інструменту євроінтеграційної конвергенції України. Автором сформовано комплексний науковий підхід до трактування зеленої трансформації як системного процесу структурної модернізації економіки на основі екологічних, енергетичних, інституційних та інноваційних змін.

Важливою складовою дисертаційної роботи є проведення індикаторно-факторного аналізу рівня розвитку «зеленої» економіки країн Європейського Союзу та України. У роботі розроблено систему індикаторів оцінювання зеленої трансформації, здійснено факторний аналіз ключових компонентів екологічної модернізації та визначено основні закономірності формування моделей зеленого розвитку в європейському економічному просторі. Проведене дослідження дозволило виявити структурні диспропорції розвитку України у сфері зеленої трансформації та обґрунтувати необхідність посилення інституційних, фінансових і технологічних механізмів реалізації екологічної політики держави.

Окремої уваги заслуговує розроблений автором механізм переходу України до «зеленої» економіки в умовах післявоєнного відновлення та євроінтеграційної конвергенції. У дисертації обґрунтовано стратегічні напрями екологічної модернізації економіки, розвитку відновлюваної енергетики, зеленого фінансування, ESG-регулювання та впровадження принципів циркулярної економіки. Запропонований механізм має комплексний характер і поєднує інституційні, економічні, екологічні, інноваційні та соціальні інструменти забезпечення сталого розвитку України.

У процесі виконання дисертаційного дослідження здобувачкою отримано низку вагомих наукових результатів, що мають елементи наукової новизни та практичної значущості. Зокрема:

– розроблено комплексний механізм переходу до «зеленої» економіки як інструмент забезпечення сталого розвитку України в процесі євроінтеграції, який, на відміну від існуючих підходів, інтегрує інституційну, фінансову, індикативну та освітню підсистеми, забезпечує узгодження економічних,

екологічних і соціальних пріоритетів розвитку держави та орієнтований на досягнення цілей зеленої конвергенції з Європейським Союзом; у межах запропонованого механізму обґрунтовано концептуальний підхід до оцінювання рівня зеленої конвергенції України з країнами ЄС на основі факторного аналізу, що дозволяє ідентифікувати латентні фактори зеленої трансформації, визначати позицію України серед європейських країн, оцінювати ступінь наближення до європейських стандартів сталого розвитку та формувати пріоритетні напрями екологічної модернізації національної економіки.

удосконалено:

- трактування поняття «механізм переходу до зеленої економіки» як комплексної системи інституційних, фінансових, регуляторних та соціально-комунікаційних інструментів забезпечення сталого розвитку в умовах євроінтеграції, що дозволило розкрити його структурно-функціональну природу та обґрунтувати взаємозв'язок економічних, екологічних і соціальних компонентів розвитку;

- науково-методичні підходи до оцінювання зеленої трансформації національної економіки шляхом систематизації та інтеграції екологічних, економічних та соціальних індикаторів сталого розвитку, що дозволило комплексно оцінити рівень готовності України до реалізації цілей Європейського зеленого курсу;

- підходи до ідентифікації бар'єрів і драйверів зеленої трансформації шляхом урахування впливу воєнних ризиків, післявоєнної реконструкції, кліматичних викликів та євроінтеграційних вимог, що дало змогу визначити ключові чинники прискорення та стримування переходу до «зеленої» економіки в сучасних умовах розвитку України;

- методичні підходи до адаптації інституційних і секторальних практик країн Європейського Союзу до умов України з урахуванням особливостей повоєнного відновлення та структури національної економіки, що сприяло обґрунтуванню пріоритетних напрямів екологічної модернізації та підвищення стійкості економічної системи.

набули подальшого розвитку:

- теоретичні засади зеленої трансформації економіки на основі узагальнення сучасних концепцій сталого розвитку, що дозволило розширити наукове розуміння взаємозв'язку між економічним зростанням, екологічною стійкістю та соціальною інклюзивністю;

- концептуальні підходи до формування політики зеленої реконструкції України в умовах повоєнного відновлення, що забезпечило поєднання завдань економічної модернізації, енергетичної безпеки, декарбонізації та європейської інтеграції в єдиній стратегічній площині;

- наукові підходи до сценарного прогнозування зеленої трансформації економіки України шляхом розроблення інерційного, адаптаційного та зеленого сценаріїв розвитку, що дозволило оцінити можливі траєкторії досягнення цілей сталого розвитку в довгостроковій перспективі;

- обґрунтування стратегічних напрямів зеленої конвергенції України з Європейським Союзом, що дало змогу сформувати комплекс пріоритетних

заходів щодо гармонізації регуляторного середовища, розвитку сталого фінансування, підтримки екологічних інновацій та прискорення енергетичної трансформації.

Практичне значення результатів дослідження полягає у можливості їх використання органами державної влади при формуванні стратегій сталого розвитку, кліматичної політики та післявоєнного відновлення України, а також у діяльності суб'єктів господарювання, міжнародних організацій та фінансових інституцій у сфері реалізації екологічних і інвестиційних проєктів. Окремі положення дисертаційної роботи впроваджені в освітній процес та використовуються при викладанні дисциплін у сфері міжнародних економічних відносин, міжнародної економіки, сталого розвитку та зеленої трансформації економічних систем.

Дисертаційна робота характеризується чіткою структурою, логічною послідовністю викладення матеріалу, належним рівнем наукового опрацювання джерельної бази та достатнім рівнем апробації результатів на наукових конференціях і у фахових виданнях, у тому числі у виданні, що індексується у наукометричній базі Scopus.

У процесі підготовки дисертації здобувачка продемонструвала здатність до самостійного наукового дослідження, критичного аналізу складних економічних явищ та формування обґрунтованих висновків і рекомендацій. Важливо підкреслити дотримання принципів академічної доброчесності та вимог до оформлення наукових результатів.

Вважаю, що дисертаційна робота Масної Ольги Андріївни за змістом, рівнем наукової новизни та практичною значущістю повністю відповідає вимогам, що висуваються до дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 292 – Міжнародні економічні відносини.

Відповідно, вважаю за можливе рекомендувати зазначену дисертаційну роботу до захисту у разовій спеціалізованій вченій раді, а її авторка заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії.

В обговоренні дисертаційної роботи взяли також участь: завідувач кафедри міжнародних економічних відносин, д. е. н., професор Зварич Р. Є.; професор кафедри міжнародних економічних відносин, д. е. н., професор Сохацька О. М.; доцент кафедри міжнародних економічних відносин, к. е. н., доцент Болквядзе Н. І.

У своїх виступах члени фахового семінару зазначили, що дисертаційна робота здобувачки Масної Ольги Андріївни на тему «Механізм переходу до «зеленої» економіки як інструмент забезпечення сталого розвитку України в процесі євроінтеграції» виконана на актуальну проблематику, що стосується формування сучасної моделі сталого розвитку України в умовах глобальних кліматичних викликів, трансформації міжнародних економічних відносин, євроінтеграційної конвергенції та післявоєнного відновлення національної економіки. Актуальність дослідження посилюється необхідністю адаптації України до екологічних і кліматичних стандартів Європейського Союзу, реалізації положень Європейського зеленого курсу, забезпечення декарбонізації

економіки та формування ефективного механізму зеленої трансформації держави.

Члени семінару відзначили належний рівень наукової новизни дисертаційної роботи, обґрунтованість сформульованих положень та їх емпіричну верифікацію. Зокрема, здобувачкою поглиблено теоретико-методологічні засади дослідження «зеленої» економіки шляхом узагальнення еволюції концепцій сталого розвитку та зеленої трансформації у сучасній міжнародній економічній думці. У роботі обґрунтовано сутність механізму переходу до «зеленої» економіки як комплексної системи інституційних, фінансово-економічних, екологічних, інноваційних та соціальних інструментів забезпечення сталого розвитку держави. Розвинуто концептуальні підходи до трактування євроінтеграційної конвергенції у сфері «зеленої» економіки як процесу системного наближення України до екологічних, енергетичних та нормативно-правових стандартів Європейського Союзу.

Окремо підкреслено, що у дисертації здійснено комплексне дослідження міжнародно-економічних інструментів реалізації «зеленої» економіки, зокрема механізмів зеленого фінансування, ESG-регулювання, декарбонізації, екологічного оподаткування та інструментів кліматичної політики Європейського Союзу. Позитивне схвалення отримав проведений автором індикаторно-факторний аналіз рівня розвитку «зеленої» економіки країн ЄС та України, що базується на використанні системи екологічних, енергетичних, інноваційних та соціально-економічних індикаторів. Застосування методу факторного аналізу дозволило визначити ключові латентні фактори зеленої трансформації та виявити структурні диспропорції розвитку України у сфері екологічної модернізації.

Учасники семінару позитивно оцінили розроблений автором механізм переходу України до «зеленої» економіки в умовах євроінтеграції та післявоєнного відновлення держави. У роботі обґрунтовано стратегічні напрями екологічної модернізації національної економіки, розвитку відновлюваної енергетики, зеленого фінансування, циркулярної економіки та ESG-орієнтованого управління. Не менш вагомим результатом дослідження є розроблення адаптивної моделі зеленої трансформації України, яка враховує сучасні виклики глобальної кліматичної політики, енергетичної безпеки та структурної модернізації економіки в умовах післявоєнної реконструкції держави.

Наукові результати дисертаційної роботи були апробовані на міжнародних і всеукраїнських науково-практичних конференціях, а основні положення та висновки опубліковані у фахових наукових виданнях. Члени фахового семінару дійшли висновку, що представлена дисертаційна робота характеризується цілісністю дослідження, логічною структурованістю, належним рівнем теоретико-методологічного обґрунтування та практичної значущості й відповідає вимогам до наукових робіт на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 292 – Міжнародні економічні відносини.

За результатами відкритого і всебічного обговорення кваліфікаційної роботи Масної Ольги Андріївни ухвалено висновок такого змісту:

На підставі результатів обговорення присутні на засіданні

ПОСТАНОВИЛИ:

Прийняти висновок щодо дисертаційної роботи Масної Ольги Андріївни на тему «Механізм переходу до «зеленої» економіки як інструмент забезпечення сталого розвитку України в процесі євроінтеграції» як такої, що відповідає вимогам, які заявлені до дисертації, та пропонувати вченій раді університету затвердити висновок фахового семінару.

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації

Обґрунтування вибору теми дослідження та її зв'язок із планами наукових робіт університету

У сучасних умовах розвитку світової економіки особливої актуальності набувають процеси екологічної трансформації економічних систем, декарбонізації виробництва та формування нової моделі міжнародних економічних відносин, орієнтованої на принципи сталого розвитку. Посилення глобальних кліматичних викликів, загострення екологічних проблем, енергетичні кризи та структурні зміни у світовій економіці зумовлюють необхідність переходу держав до моделі «зеленої» економіки як ключового напрямку забезпечення довгострокової економічної стабільності, екологічної безпеки та соціальної збалансованості розвитку. У цих умовах концепція «зеленої» економіки поступово трансформується у домінуючу парадигму міжнародної економічної політики, що знаходить своє відображення у реалізації Європейського зеленого курсу, глобальної кліматичної політики, ESG-регулювання та міжнародних механізмів зеленого фінансування.

Для України проблема формування ефективного механізму переходу до «зеленої» економіки набуває стратегічного значення в умовах євроінтеграційної трансформації та післявоєнного відновлення держави. Повномасштабна військова агресія проти України спричинила суттєві структурні диспропорції в економіці, посилила енергетичні, екологічні та соціально-економічні виклики, що актуалізує необхідність модернізації національної економічної системи на засадах сталого розвитку. Руйнування виробничої та енергетичної інфраструктури, зростання енергоємності економіки, погіршення екологічного стану територій, зниження інвестиційної активності та посилення ресурсних обмежень формують потребу у впровадженні комплексної моделі зеленої трансформації, яка забезпечить поєднання економічного відновлення з екологічною модернізацією та інтеграцією України до європейського економічного простору.

Водночас набуття Україною статусу кандидата на членство в Європейському Союзі формує нові стратегічні можливості для адаптації

національної економічної системи до екологічних, енергетичних та кліматичних стандартів ЄС. Реалізація положень Європейського зеленого курсу, впровадження принципів циркулярної економіки, розвиток відновлюваної енергетики, зеленого фінансування та ESG-регулювання стають важливими передумовами забезпечення конкурентоспроможності України в умовах трансформації міжнародних економічних відносин. У зв'язку з цим особливого значення набуває формування ефективного механізму переходу до «зеленої» економіки як інструменту євроінтеграційної конвергенції, структурної модернізації та забезпечення сталого розвитку держави.

Важливим аспектом дослідження є необхідність комплексного аналізу сучасного стану розвитку «зеленої» економіки України та країн Європейського Союзу на основі індикаторного та факторного підходів. Це дозволяє визначити ключові закономірності зеленої трансформації, виявити структурні диспропорції розвитку національної економіки, оцінити рівень адаптації України до європейської системи екологічного регулювання та обґрунтувати стратегічні напрями екологічної модернізації держави в умовах післявоєнного відновлення.

Дисертаційна робота є складовою наукових досліджень Західноукраїнського національного університету, зокрема науково-дослідної роботи кафедри міжнародних економічних відносин, у межах якої здійснюються дослідження сучасних трансформацій міжнародної економіки, процесів європейської інтеграції, сталого розвитку, екологічної модернізації економічних систем та стратегічних напрямів післявоєнного відновлення України в умовах глобальних викликів.

Практичне значення результатів дисертаційної роботи полягає у можливості їх використання при формуванні державної політики у сфері сталого розвитку, кліматичної та екологічної політики, розробленні стратегій зеленої трансформації економіки України, адаптації національного законодавства до стандартів Європейського Союзу, а також у діяльності суб'єктів господарювання, міжнародних організацій та фінансових інституцій у сфері реалізації екологічних та інвестиційних проектів.

Ключові теоретичні положення, висновки та практичні рекомендації, отримані автором у ході дослідження, були апробовані та впроваджені в діяльність органів державного управління, органів місцевого самоврядування та підприємницьких структур.

Зокрема, результати наукового дослідження для: удосконалення інструментів оцінки регіональної політики сталого розвитку на основі аналітичної моделі індикаторно-факторного оцінювання, запропонованої у дисертації, що дозволило поглибити аналітику при моніторингу екологічних і ресурсних показників області; аналізу потенціалу області у сфері «зеленої» трансформації з використанням міжнародних індикаторів, адаптованих до регіональних умов Тернопільщини були застосовані Департаментом Управління екології та природних ресурсів Тернопільської обласної військової адміністрації (довідка від 18 червня 2025 р.).

Розроблений автором індикаторно-факторний аналітичний інструментарій для удосконалення підходів до оцінки рівня екологічної ефективності міської господарської системи, зокрема в контексті підготовки профілю сталого розвитку територіальної громади; індекси сталого розвитку та «зеленої» трансформації а також механізм переходу до «зеленої» економіки, запропонований у дисертації, були використано були використані в діяльності Управління стратегічного розвитку міста Тернопільської міської ради (довідка № 48/2 від 19 червня 2025 р.).

Крім того, запропоновані авторкою підходи дали змогу посилити інтеграцію екологічних міркувань у виробничо-інженерні рішення, створити методологічну основу для формування екостратегій компанії, а також підвищити її готовність до участі в міжнародних публічних закупівлях, що передбачають критерії екологічності та енергоефективності. Таким чином, результати дисертаційної роботи були використані в аналітичній та стратегічній діяльності ТОВ «Шредер ТОВ» (довідка від 18 червня 2025 р.).

Додатково, результати дисертаційного дослідження були впроваджені в освітній процес, а саме у практичні завдання, кейси, аналітичні вправи при підготовці студентів; зокрема результати факторного аналізу в контексті переходу країн ЄС та України до «зеленої» економіки впроваджено в навчальний процес для здобувачів першого освітнього рівня «бакалавр» (спеціальності Міжнародні економічні відносини) при викладанні дисципліни «Міжнародні економічні відносини»; а також результати реалізації концепції «зеленої» економіки у контексті сталого поствоєнного розвитку та євроінтеграції України використано при розробці окремих лекцій в межах викладання дисципліни «Міжнародне середовище та бізнес-процеси» для здобувачів першого освітнього рівня «бакалавр» (спеціальності Міжнародні економічні відносини) у Західноукраїнському національному економічному університеті (довідка № 126-31/1499 від 15.07.2025 р.).

Тема дисертації затверджена на засіданні Вченої ради Західноукраїнського національного університету (протокол № 3 від 16.11.2021 р.).

Мета, завдання та методи дослідження. Об'єкт та предмет дослідження

Метою дисертаційної роботи є розвиток теоретико-методичних засад переходу до «зеленої» економіки в умовах сталого розвитку та європейської інтеграції, оцінювання сучасного стану і детермінант зеленої трансформації України, а також розробка механізму переходу до «зеленої» економіки як інструменту забезпечення сталого розвитку України в процесі євроінтеграції та післявоєнного відновлення.

Для досягнення мети поставлено такі завдання:

– дослідити еволюцію концепцій сталого розвитку та «зеленої» економіки в сучасній міжнародній економічній думці, узагальнити теоретичні підходи до розуміння зеленої трансформації економічних систем та визначити їх роль у забезпеченні сталого розвитку;

- систематизувати міжнародно-економічні інструменти реалізації політики «зеленої» економіки, зокрема механізми сталого фінансування, кліматичного регулювання, декарбонізації, ESG-трансформації та екологічної модернізації;
- визначити сутність, структуру та особливості формування механізму переходу до «зеленої» економіки як інструменту євроінтеграційної конвергенції України;
- здійснити оцінювання рівня сталого розвитку та зеленої трансформації України в умовах воєнних викликів, структурних економічних змін та реалізації євроінтеграційного курсу;
- провести факторний аналіз зеленої трансформації країн Європейського Союзу та України для виявлення ключових закономірностей, переваг і диспропорцій розвитку;
- ідентифікувати інституційні, регуляторні, фінансові та соціально-економічні бар'єри й драйвери зеленої конвергенції України з Європейським Союзом;
- здійснити сценарне моделювання стратегічних орієнтирів поствоєнної зеленої відбудови України та визначити можливі траєкторії розвитку національної економіки в умовах реалізації цілей сталого розвитку;
- обґрунтувати напрями адаптації інституційних і секторальних практик країн Європейського Союзу до умов зеленої трансформації України;
- розробити авторський механізм переходу до «зеленої» економіки, який забезпечує інтеграцію інституційних, фінансових, індикативних та освітніх інструментів для досягнення цілей сталого розвитку України та її євроінтеграційної конвергенції.

Об'єктом дослідження є процеси переходу до «зеленої» економіки в умовах забезпечення сталого розвитку та європейської інтеграції України.

Предметом дослідження є сукупність теоретико-методичних положень, інституційних і економічних інструментів, механізмів та практик забезпечення переходу до «зеленої» економіки як інструменту сталого розвитку України в процесі європейської інтеграції та післявоєнної відбудови.

Наукова новизна одержаних результатів полягає у розвитку теоретико-методичних засад переходу до «зеленої» економіки в умовах сталого розвитку та європейської інтеграції, удосконаленні підходів до оцінювання зеленої трансформації національної економіки та розробці механізму переходу до «зеленої» економіки як інструменту забезпечення сталого розвитку України в процесі євроінтеграції та післявоєнного відновлення.

У результаті проведеного дослідження отримано такі найбільш вагомі наукові результати:

вперше:

- розроблено комплексний механізм переходу до «зеленої» економіки як інструмент забезпечення сталого розвитку України в процесі євроінтеграції, який, на відміну від існуючих підходів, інтегрує інституційну, фінансову, індикативну та освітню підсистему, забезпечує узгодження економічних, екологічних і соціальних пріоритетів розвитку держави та орієнтований на

досягнення цілей зеленої конвергенції з Європейським Союзом; у межах запропонованого механізму обґрунтовано концептуальний підхід до оцінювання рівня зеленої конвергенції України з країнами ЄС на основі факторного аналізу, що дозволяє ідентифікувати латентні фактори зеленої трансформації, визначати позицію України серед європейських країн, оцінювати ступінь наближення до європейських стандартів сталого розвитку та формувати пріоритетні напрями екологічної модернізації національної економіки.

удосконалено:

– трактування поняття «механізм переходу до зеленої економіки» як комплексної системи інституційних, фінансових, регуляторних та соціально-комунікаційних інструментів забезпечення сталого розвитку в умовах євроінтеграції, що дозволило розкрити його структурно-функціональну природу та обґрунтувати взаємозв'язок економічних, екологічних і соціальних компонентів розвитку;

– науково-методичні підходи до оцінювання зеленої трансформації національної економіки шляхом систематизації та інтеграції екологічних, економічних та соціальних індикаторів сталого розвитку, що дозволило комплексно оцінити рівень готовності України до реалізації цілей Європейського зеленого курсу;

– підходи до ідентифікації бар'єрів і драйверів зеленої трансформації шляхом урахування впливу воєнних ризиків, післявоєнної реконструкції, кліматичних викликів та євроінтеграційних вимог, що дало змогу визначити ключові чинники прискорення та стримування переходу до «зеленої» економіки в сучасних умовах розвитку України;

– методичні підходи до адаптації інституційних і секторальних практик країн Європейського Союзу до умов України з урахуванням особливостей повоєнного відновлення та структури національної економіки, що сприяло обґрунтуванню пріоритетних напрямів екологічної модернізації та підвищення стійкості економічної системи.

набули подальшого розвитку:

– теоретичні засади зеленої трансформації економіки на основі узагальнення сучасних концепцій сталого розвитку, що дозволило розширити наукове розуміння взаємозв'язку між економічним зростанням, екологічною стійкістю та соціальною інклюзивністю;

– концептуальні підходи до формування політики зеленої реконструкції України в умовах повоєнного відновлення, що забезпечило поєднання завдань економічної модернізації, енергетичної безпеки, декарбонізації та європейської інтеграції в єдиній стратегічній площині;

– наукові підходи до сценарного прогнозування зеленої трансформації економіки України шляхом розроблення інерційного, адаптаційного та зеленого сценаріїв розвитку, що дозволило оцінити можливі траєкторії досягнення цілей сталого розвитку в довгостроковій перспективі;

– обґрунтування стратегічних напрямів зеленої конвергенції України з Європейським Союзом, що дало змогу сформувати комплекс пріоритетних заходів щодо гармонізації регуляторного середовища, розвитку сталого

фінансування, підтримки екологічних інновацій та прискорення енергетичної трансформації.

***Обґрунтованість і достовірність наукових положень,
висновків і рекомендацій, які захищаються***

Обґрунтованість і достовірність наукових положень, висновків та рекомендацій, сформульованих у дисертаційній роботі, забезпечуються комплексним використанням сучасних теоретико-методологічних підходів до дослідження процесів зеленої трансформації економіки, сталого розвитку та євроінтеграційної конвергенції України. У процесі дослідження застосовано системний, структурно-функціональний, історико-логічний, порівняльний, індикаторний, статистичний, факторний та економіко-аналітичний методи, що дозволило забезпечити цілісність наукового аналізу та обґрунтованість отриманих результатів.

Інформаційною та статистичною базою дослідження є наукові праці відомих вчених та економістів з економіки, міжнародних економічних відносин; статистичні матеріали Державної служби статистики України, Національного банку України, Міністерства економіки України, Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України; бази даних Євростату, Світового банку, OECD, UNEP; міжнародні індекси та рейтинги: Environmental Performance Index (EPI), Global Innovation Index (GII), Sustainable Development Index (SDI), Climate Change Performance Index (CCPI), Circularity Gap Report (CGR), Green Investment Index (GII) та ін.; аналітичні звіти міжнародних і національних дослідницьких інституцій; нормативно-правові документи, стратегічні програми, дорожні карти екологічної трансформації ЄС та України; і власні аналітичні розрахунки автора.

Достовірність результатів підтверджується логічною послідовністю дослідження, узгодженістю теоретичних положень із результатами емпіричного аналізу та коректністю використаного методичного інструментарію. Застосування індикаторно-факторного підходу дозволило визначити ключові закономірності розвитку «зеленої» економіки країн Європейського Союзу та України, виявити структурні диспропорції екологічної модернізації та обґрунтувати стратегічні напрями формування механізму переходу до «зеленої» економіки в умовах євроінтеграції та післявоєнного відновлення держави.

Наукові положення дисертаційної роботи характеризуються належним рівнем теоретичного узагальнення, концептуальної цілісності та методологічної аргументованості. Обґрунтованість авторських підходів забезпечується поєднанням сучасних концепцій сталого розвитку, «зеленої» економіки, євроінтеграційної конвергенції та екологічної модернізації економічних систем. Сформульовані у роботі висновки ґрунтуються на результатах комплексного аналізу міжнародного досвіду зеленої трансформації, сучасних тенденцій кліматичної політики Європейського Союзу та оцінюванні поточного стану розвитку «зеленої» економіки України.

Практичні рекомендації, розроблені у дисертації, орієнтовані на вдосконалення механізмів державного регулювання процесів зеленої

трансформації, розвиток системи зеленого фінансування, стимулювання екологічних інновацій, підвищення енергоефективності та адаптацію національної економічної політики до стандартів Європейського Союзу. Запропоновані рекомендації враховують сучасні виклики післявоєнного відновлення України, необхідність структурної модернізації економіки та посилення екологічної й енергетичної безпеки держави, що забезпечує їх практичну значущість і можливість використання у діяльності органів державного управління, наукових установ та суб'єктів господарювання.

Практичне значення роботи

Практичне значення одержаних результатів дисертаційного дослідження полягає у можливості їх використання для формування та реалізації державної політики у сфері сталого розвитку, екологічної модернізації економіки, кліматичного регулювання та забезпечення євроінтеграційної трансформації України. Результати дослідження можуть бути використані при розробленні стратегічних документів щодо переходу України до «зеленої» економіки, адаптації національної економічної політики до екологічних і кліматичних стандартів Європейського Союзу, а також формуванні механізмів післявоєнного відновлення держави на засадах сталого розвитку та декарбонізації економіки.

Окремі положення дисертаційної роботи можуть бути використані у науково-дослідній діяльності та освітньому процесі закладів вищої освіти при викладанні дисциплін у сфері міжнародних економічних відносин, міжнародної економіки, сталого розвитку, зеленої економіки та екологічної політики. Результати дослідження можуть бути використані у діяльності Кабінету Міністрів України, Національного банку України та державними фінансовими інституціями, Міністерство розвитку громад та територій України, Державним агентством з енергоефективності та енергозбереження України.

Повнота викладення матеріалів дисертації в публікаціях та особистий внесок у них автора

Основні результати дисертаційного дослідження знайшли своє відображення у 12 наукових публікаціях, з них: 4 статті – у наукових фахових виданнях України, 1 – у науковому виданні, що включене до міжнародних наукометричних баз даних Scopus та Web of Science, 7 публікацій – за матеріалами міжнародних і всеукраїнських науково-практичних конференцій. Загальний обсяг опублікованих особисто автором наукових праць становить 2,39 д. а.

Основні положення та результати дисертації Масної Ольги Андріївни відображено в таких публікаціях:

Статті у наукових виданнях, що включені до міжнародних наукометричних баз даних Scopus та Web of Science:

1. Zvarych, R., Linhai, W., Masna, O., & Rivilis, I. (2023). International trade of PRC and its place in environmental sustainability. *Economic Annals-XXI*, 204(7-8), 4-14. doi: <https://doi.org/10.21003/ea.V204-01>

URL:

<https://ea21journal.world/wp-content/uploads/2024/04/EA-XXI-V204-01.pdf>

(0,91 д.а., особисто автору - 0,23 д.а.: автором обґрунтовано роль міжнародної торгівлі КНР у забезпеченні екологічної сталості та проаналізовано механізми інтеграції принципів сталого розвитку у зовнішньоторговельну політику Китаю).

Статті у наукових фахових виданнях України:

2. Зварич Р.Є., Масна О.А, Рівіліс І. Methodological principles of the formation the concept of green economy. *Вісник економіки*. 2022. №4. С. 131-144.

DOI: <https://doi.org/10.35774/visnyk2022.04.131>

URL: <https://visnykj.wunu.edu.ua/index.php/htneu/article/view/1411/1555>

(0,7 д.а., особисто автору - 0,23 д.а.: автором узагальнено теоретико-методологічні засади формування концепції «зеленої» економіки та систематизовано її основні принципи й складові).

3. Зварич Р.Є., Масна О.А. "Green" energy transition in the concept of post-war reconstruction of Ukraine. *Вісник економіки*. 2023. №3. С. 170-181.

DOI:

<https://doi.org/10.35774/visnyk2023.03.170>

URL:

<https://visnykj.wunu.edu.ua/index.php/htneu/article/view/1512/1651>

(0,7 д.а., особисто автору - 0,35 д.а.: автором досліджено значення енергетичного переходу у процесі післявоєнного відновлення України та обґрунтовано пріоритетні напрями розвитку відновлюваної енергетики).

4. Зварич Р.Є., Масна О.А. Національна політика України щодо ВДЕ: аналіз міжнародних зобов'язань та інтеграція до європейських енергетичних ринків. *Вісник економіки*. 2024. №4. С. 122–136.

DOI:

<https://doi.org/10.35774/visnyk2024.04.122>

URL:

<https://visnykj.wunu.edu.ua/index.php/htneu/article/view/1682/1792>

(1,01 д.а., особисто автору - 0,51 д.а.: автором проведено аналіз міжнародних зобов'язань України у сфері відновлюваної енергетики та визначено ключові напрями інтеграції до європейського енергетичного простору).

5. Зварич Р.Є., Масна О.А. Зелені облігації як інструмент фінансування сталого розвитку в Україні. *Світ фінансів*. 2025. №2(83). С. 150–162.

DOI:

<https://doi.org/10.35774/sf2025.02.150>

URL:

<https://sf.wunu.edu.ua/index.php/wof/article/view/1828/1833>

(0,95 д.а., особисто автору - 0,48 д.а.: автором обґрунтовано роль зелених облігацій у фінансуванні сталого розвитку та визначено перспективи їх використання для підтримки зеленої трансформації економіки України).

Публікації, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації:

6. Масна О. Сучасний стан «зеленої економіки» в Україні Тези у збірнику матеріалів II Міжнародної науково-практичної конференції «Інновації в освіті: реалії та перспективи розвитку». Тернопіль. 2021. С. 158-160. (0,11 д.а.)

7. Масна О. Політика розвитку «зеленої економіки» країн ЄС. Тези у збірнику матеріалів XV Міжнародної науково-практичної конференції молодих учених і студентів «Інноваційні процеси економічного і соціально-культурного розвитку: вітчизняний та зарубіжний досвід». Тернопіль. 2022. С. 103-105.

URL:

<http://dspace.wunu.edu.ua/handle/316497/48396> (0,08 д.а.)

8. Масна О. Ключові аспекти програми «Європейський Союз для довкілля» (EU4ENVIRONMENT) та їх вплив на економіку України. Тези у збірнику матеріалів XIX Міжнародної науково-практичної конференції молодих вчених «Економічний і соціальний розвиток України в XXI столітті: національна візія та виклики глобалізації». Тернопіль. 2022. С. 16-17.

URL:

https://www.wunu.edu.ua/pdf/rmv/zb%D1%96rnik_rmv_22.pdf (0,08 д.а.)

9. Масна О. Obstacles to the development of the green economy in Ukraine. Тези у збірнику матеріалів XVI Міжнародної науково-практичної конференції молодих учених і студентів «Інноваційні процеси економічного і соціально-культурного розвитку: вітчизняний та зарубіжний досвід». Тернопіль. 2023. С. 145-146.

URL:

<http://dspace.wunu.edu.ua/handle/316497/48967> (0,09 д.а.)

10. Масна О. The essence and theory of the green economy. Тези у збірнику матеріалів XX Міжнародної науково-практичної конференції молодих вчених «Економічний і соціальний розвиток України в XXI столітті: національна візія та виклики глобалізації». Тернопіль. 2023. С. 85-87. (0,09 д.а.)

11. Масна О. Значення зелених фінансів для розвитку зеленої економіки України. Тези у збірнику матеріалів XVII Міжнародної науково-практичної конференції молодих учених і студентів «Інноваційні процеси економічного і соціально-культурного розвитку: вітчизняний та зарубіжний досвід». Тернопіль. 2024. С. 171-173.

URL:

<http://dspace.wunu.edu.ua/handle/316497/50930> (0,14 д.а.)

12. Масна О. Вплив міжнародних зобов'язань України на розвиток відновлюваної енергетики. Тези у збірнику матеріалів XVIII Міжнародної науково-практичної конференції молодих учених і студентів «Інноваційні процеси економічного і соціально-культурного розвитку: вітчизняний та зарубіжний досвід». Тернопіль. 2025. С. 207-209.

URL:

<http://dspace.wunu.edu.ua/handle/316497/54483> (0,15 д.а.)

Текст дисертаційної роботи пройшов перевірку на наявність текстових запозичень за допомогою інтернет-сервісу *StrikePlagiarism*. За результатами перевірки, виявлено відсутність текстових запозичень без належного посилання на джерело та встановлено, що дисертаційна робота Масної Ольги Андріївни «Механізм переходу до «зеленої» економіки як інструмент забезпечення сталого розвитку України в процесі євроінтеграції» відповідає принципам **академічної доброчесності**.

Апробація матеріалів дисертації

Основні положення та результати дисертаційного дослідження Масної Ольги Андріївни доповідалися й обговорювалися на міжнародних науково-практичних конференціях та наукових заходах, зокрема:

II Міжнародної науково-практичної конференції «Інновації в освіті: реалії та перспективи розвитку», 2021 р., м. Тернопіль;

XV Міжнародної науково-практичної конференції молодих учених і студентів «Інноваційні процеси економічного і соціально-культурного розвитку: вітчизняний та зарубіжний досвід», 2022 р., м. Тернопіль;

XIX Міжнародної науково-практичної конференції молодих вчених «Економічний і соціальний розвиток України в XXI столітті: національна візія та виклики глобалізації», 2022 р., м. Тернопіль;

XVI Міжнародній науковій конференції молодих учених і студентів «Інноваційні процеси економічного та соціально-культурного розвитку: вітчизняний та зарубіжний досвід», 2023 р., м. Тернопіль;

XX Міжнародної науково-практичної конференції молодих вчених «Економічний і соціальний розвиток України в XXI столітті: національна візія та виклики глобалізації», 2023 р., м. Тернопіль;

XVII Міжнародній науково-практичній конференції молодих учених і студентів «Інноваційні процеси економічного та соціально-культурного розвитку: вітчизняний та зарубіжний досвід», 2024 р., м. Тернопіль;

XVIII Міжнародній науково-практичній конференції молодих учених і студентів «Інноваційні процеси економічного та соціально-культурного розвитку: вітчизняний та зарубіжний досвід», 2025 р., м. Тернопіль.

Оцінка мови та стилю дисертації

Дисертацію написано у науковому стилі діловою українською мовою. Вона характеризується цілісністю, змістовною довершеністю, логічністю розгляду питань, точністю викладення спеціальної термінології, лаконічністю викладу та об'єктивністю подання матеріалів дослідження.

Відповідність дисертації нормативно встановленим вимогам та можливість подання до захисту

За своєю структурою та змістом дисертація Масної Ольги Андріївни на тему «Механізм переходу до «зеленої» економіки як інструмент забезпечення сталого розвитку України в процесі євроінтеграції» відповідає спеціальності 292 – Міжнародні економічні відносини та вимогам «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44.

При проведенні відкритого голосування учасники фахового наукового семінару проголосували «за» – 17, «проти» – немає, «утримались» – немає.

У результаті розгляду дисертації Масної Ольги Андріївни та повноти публікації основних результатів дослідження

УХВАЛИЛИ:

Пропонувати Вченій раді Західноукраїнського національного університету затвердити такий склад разової спеціалізованої вченої ради:

Головою разової спеціалізованої вченої ради призначити: доктора економічних наук, професора Длугопольського Олександра Володимировича, професора кафедри економіки та глобалістики Західноукраїнського національного університету.

Рецензенти: доктор економічних наук, доцент Біла Юлія Анатоліївна, професор кафедри обліку і оподаткування Західноукраїнського національного університету; кандидат економічних наук, доцент Живко Максим Андрійович, заступник директора навчально- наукового інституту міжнародних відносин Західноукраїнського національного університету.

Опоненти: доктор економічних наук, професор Ніфатова Олена Михайлівна, професор кафедри маркетингу та логістики Сумського національного аграрного університету; кандидат економічних наук, доцент Саркісян Лариса Геворгівна, доцент кафедри світової економіки Київського національного торговельно-економічного університету.

Рекомендувати новоствореній разовій спеціалізованій вченій раді прийняти дисертаційну роботу до захисту.

Головуюча на засіданні

к. е. н., доцент, доцент кафедри міжнародних економічних відносин

Тетяна БУЧИНСЬКА